Foreign policy, international relations and security analysis

INTERNATIONAL WEEKLY

№6 15.04.2023-30.04.2023

Теми:

- Україна – ЄС
- Зовнішня та безпекова політика України
- Перебіг російсько-української війни

FPRI Foreign Policy Research Institute

ЗМІСТ

УКРАЇНА - ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ

Аналіз теми тижня: Український зерновий експорт як виклик солідарності ЄС ____ *3*

Інші події в ЄС ____ 6

ЗОВНІШНЯ ТА БЕЗПЕКОВА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ

Аналіз теми тижня: Український наступ може завершитись пірровою перемогою на фоні франко-китайських домовленостей ____ *10*

Двосторонні відносини ____ *14*

Нідерланди ____ *14*

Словаччина ____ *14*

КНР ____ *14*

Бразилія ____ *15*

США ____ *15*

ПЕРЕБІГ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ *(15.04 – 30.04.2023)*

Зміни на фронті ____ *17*

Військова допомога ____ *18*

Росія: внутрішні та зовнішні виклики ____ *19*

АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ: Український зерновий експорт як виклик солідарності ЄС

Photo: Atlantic Council

У квітні низка країн-сусідів України ухвалили рішення щодо тимчасової заборони ввезення зернових та десятків інших продуктів харчування з України. Серед цих держав – Словаччина, Польща, Угорщина та Болгарія. Румунія також активно обговорювали можливість запровадження аналогічних обмежень. Процес заборони українського агроекспорту окреслив перспективи руйнації т.з. «шляхів солідарності», створених для допомоги українській економіці на тлі російської агресії.

До російського повномасштабного вторгнення Україна експортувала більшість своєї агропродукції портами. Завдяки реалізації Чорноморської зернової ініціативи, в умовах війни стало можливим поновлення експорту морем. Від цього виграла як українська економіка, так і кінцеві споживачі української продукції. Водночас забезпечити транспортування усього експорту морем на довоєнному рівні держава досі не може. Порти Миколаєва досі не включені в «Зернову ініціативу», на додаток, росія перешкоджає свободі судноплавства у Чорному морі. Через це значна кількість агропродукції транспортується залізницею та вантажівками через сусідні країни. Основною країною для транзиту українського зерна є Польща.

У червні 2022 року ЄС скасував на 12 місяців усі мита й квоти на українську продукцію. Втім, всупереч рішенню Євросоюзу, низка держав-членів, а саме Польща, Словаччина та Болгарія заборонили увезення українських сільськогосподарських продуктів. Намір запровадити обмеження на імпорт висловила і Румунія.

Претензії країн-партнерів полягали у якості українського продовольства, а також захисті вітчизняних виробників, що ймовірно, було основною причиною протестів та подальшої заборони. У Польщі протести відбувалися тижнями. **Місцеві аграрії не витримували конкуренції з українськими виробниками, чиє зерно є дешевшим.** Тому польський уряд здійснив втручання та врегулював питання конкуренції на користь польських фермерів. Після цього інші держави запровадили аналогічні заходи. У Словаччині та Польщі незабаром відбудуться вибори. Тому частково уряди країн запровадили обмеження задля збереження власних внутрішньополітичних позицій, враховуючи ту роль, що можуть відіграти фермери на виборах. Наприклад, у Польщі, згідно з даними польської статистики, 17% робочих місць залежать від аграрного сектору, що є значною часткою електорату.

Також у низці проб Словаччина знайшла в українському зерні пестицид хлорпірифос, до якого в ЄС нульова толерантність.[1] Водночас Україна досі не є членом ЄС, а країни Центральної Європи перед та після вступу отримували значні дотації, щоб досягти того рівня якості зерна, що наразі вважається стандартом. Тому і конкурувати за якістю продукції українським агропромисловцям важче. Втім, це не має бути виправданням для українських постачальників, які мають наближатися до стандартів Євросоюза.

Однак, проблема полягала не тільки у зерні, адже країни також заборонили ввезення меду, низки м'ясних продуктів, зернових культур тощо. ***Протекціоністські заходи держав ЄС фактично порушили Угоду про Асоціацію, а також поставили під сумнів єдність політики країн Євросоюзу.*** ЄС одразу негативно відреагував на дії Польщі та інших держав та доклав зусилля для розв'язання проблеми на рівні блоку, адже країни-члени ЄС не мають права ухвалювати такі рішення без згоди усіх 27 держав-членів. Єврокомісія запросила надати докази у вигляді статистичних даних, щоб обґрунтувати вимоги країн і дозволити ЄК розглянути їх.

Зрештою Єврокомісія задля врегулювання ситуації виділила 100 мільйонів євро для фермерів Словаччини, Польщі, Угорщини, Болгарії та Румунії та погодила заборону імпорту пшениці, кукурудзи, ріпаку та соняшнику з України. Це незначна сума, порівняно з програмою допомоги фермерам на 10 млрд злотих ($2,4 млрд), схвалений урядом Польщі.

Заборона на український експорт б'є по українській економіці, яка значно залежить від експорту сільськогосподарської продукції в умовах російської війни. Водночас, варто зауважити, що український експорт не тільки створив загрози для сусідніх держав, але й економічні перспективи. Болгарія, Угорщина, Польща, Румунія та Словаччина разом імпортували 4 млн тонн кукурудзи та 1,3 млн тонн пшениці з України в 2022 році, порівняно з лише 23 000 т та 3000 т відповідно у 2021 році. У відсотковому співвідношенні ці збільшення становлять 17000% і 40000%. Імпорт

[1] Пестициди у зерні і «чорнобильське борошно». Європейці прискіпуються чи насправді все так погано з якістю зерна? 27.04.2023,
URL: https://latifundist.com/interview/678-pestitsidi-u-zerni-i-chornobilske-boroshno-yevropejtsi-priskipuyutsya-chi-naspravdi-vse-tak-pogano-z-yakistyu-zerna

насіння соняшнику та ріпаку зріс на 3800% і 900% порівняно з минулим роком.[2] Українська продукція дала поштовх переробному сектору цих країн завдяки порівняно невисоким цінам. Так працює сучасна економіка, що заснована на чесній конкуренції: кожна держава розвивається за рахунок відносних переваг. Тому Україна та Центральноєвропейські держави мають зрештою знайти баланс і ухвалити рішення, що відповідатиме інтересам усіх сторін. Якщо для Угорщини така модель поведінки є звичною і уряд Віктора Орбана використовує кожну сприятливу можливість для шантажу ЄС з метою отримати дотації та внутрішньополітичний рейтинг, то з іншими сусідніми державами має бути знайдено консенсус. Усі ці країни вже підтримали майбутній вступ України до Європейського Союзу, тому запровадження односторонніх обмежувальних заходів не відповідає рівню та духу двосторонніх відносин. Рішення про заборону експорту української агропродукції важливо враховувати у контексті початку перемовин про вступ України до ЄС. Центральноєвропейські держави, ймовірно, спробують досягти таких умов, що найбільше відповідав б інтересам їхніх вітчизняних фермерів.

На практичному рівні проблема з експортом та транзитом українського зерна сусідніми країнами полягає у недостатньо розвиненій відповідній інфраструктурі у цих державах. Польща не має таких портів, як Миколаїв, де зерно може зберігатися тривалий період. Тому одним з можливих варіантів дій є створення спільної інфраструктури для зберігання українського продовольства. Такі проєкти можуть бути профінансовані з фондів ЄС, або Ініціативи Трьох Морів. На додаток, проблема експорту може бути розв'язана, якщо відновити свободу судноплавства у Чорному морі. Першим кроком мало б бути розширення «Зернової ініціативи» на порти Миколаївської області. **Остаточне врегулювання передбачає поразку росії у війні з Україною та поновлення спроможності України експортувати морем**.

[2] Charting Ukraine's soaring exports to the EU, 27.04.2023,
URL: https://www.economist.com/graphic-detail/2023/04/27/charting-ukraines-soaring-exports-to-the-eu

Молдова не пустила до себе президента Татарстану, який перебуває під західними санкціями

17.04.2023

Прикордонна служба Молдови в понеділок не дозволила в'їхати в країну президенту російської республіки Татарстан Рустаму Мінніханову, який планував узяти участь у заході в автономному територіальному утворенні Гагаузія.

Як повідомляє "Європейська правда", про це спершу сам Мінніханов повідомив у поширеному росЗМІ відеозверненні, після чого ситуацію прокоментували прикордонники Молдови.

Президент Татарстану заявив, що кандидат у башкани (очільники) Гагаузії Віктор Петров і депутат-соціаліст Александр Суходольський запросили його на Міжнародний конгрес "Дружба народів-2023". "На жаль, молдавська влада ухвалила рішення, що ми є небажаними громадянами, які не можуть відвідати цю країну", – заявив російський посадовець на борту літака.

Прикордонна поліція Молдови пізніше зазначила, що за останню добу справді відмовила "кільком іноземним громадянам" у в'їзді, оскільки вони "не змогли обґрунтувати мету своєї поїздки, плуталися в показаннях і надали суперечливу інформацію про мету свого візиту в країну".

Європейська правда

Чехія не планує приєднуватись до країн, які обмежують імпорт українського зерна

17.04.2023

Чехія не збирається слідом за найближчими сусідками України забороняти імпорт українського зерна задля захисту місцевих виробників сільгосппродукції.

Як повідомляє "Європейська правда", про це йдеться у комюніке пресслужби міністерства сільського господарства Чехії.

Міністр сільського господарства Зденек Некула сказав, що Чехія поки не планує забороняти імпорт української сільгосппродукції. Втім, країна посилила контроль за якістю продукції – зокрема, з вмістом певних речовин. Поки перевірки не виявили проблем.

Як зазначають у відомстві, односторонні рішення Польщі, Угорщини та Словаччини щодо імпорту українського зерна суперечать правилам єдиного ринку ЄС та СОТ і ситуація, що спричиняє невдоволення фермерів низки європейських країн, потребує якогось централізованого рішення на рівні ЄС.

"Важливо, щоби Єврокомісія та окремі країни ретельно відстежували вплив українського імпорту, зокрема на ринок ЄС і національних виробників.

Втім, односторонні заборони з боку окремих країн нічого не вирішують. Нам потрібно на рівні ЄС домовитися про правила щодо транзиту сільгосппродукції з України до європейських портів", – зазначив міністр.

Європейська правда

Німецька спілка журналістів просить у РФ дозволу порушувати закони України та їздити на окуповані території

18.04.2023

Спілка журналістів Німеччини закликає допустити військових репортерів до прифронтових територій України, причому вона звернулася з цим проханням як до української, так і до російської влади.

Заяву спілки наводить Tagesschau, повідомляє "Європейська правда". Фактично німецькі журналісти просять у Росії доступу до окупованих територій України, що суперечить українському законодавству.

В асоціації заявили, що тільки так "світова спільнота може отримати чітку і незалежну картину того, що відбувається на війні". Німецька спілка незадоволена розпорядженням українського військового керівництва, яке виключає доступ акредитованим журналістам на передову та передбачає обмеження доступу до певних ділянок фронту.

Також у спілці згадують, що РФ від початку свого вторгнення в Україну заборонила незалежним ЗМІ відвідувати зони бойових дій і робити репортажі звідти.

Європейська правда

ЄС підготував санкції проти причетних до проросійських протестів у Молдові – ЗМІ

19.04.2023

Європейська комісія в понеділок поширила серед держав-членів проєкт санкцій проти молдовських олігархів, які намагаються повалити прозахідний уряд у Кишиневі.

Про це, як пише "Європейська правда", в середу повідомив портал EUobserver, в розпорядженні якого опинився документ. 14-сторінковий проєкт санкцій передбачає заборону на в'їзд до ЄС і заморожування активів для "суб'єктів або органів", які "загрожують демократії, верховенству права, стабільності або безпеці в Республіці Молдова".

У нинішньому проєкті, зауважує EUobserver, поки не вказані конкретні імена людей, на які поширюватимуться санкції. Їх ЄС звинуватить у підриві виборчого процесу, підтримці насильницьких демонстрацій або інших актів насильства, а також серйозних фінансових порушеннях, що стосуються державних коштів і несанкціонованого вивезення капіталу.

Водночас, як пише EUobserver, у санкційному списку мають опинитись щонайменше двоє імен – Ілан Шор, засновник і донор однойменної проросійської партії, яка стоїть за антиурядовими протестами, та Влад Плахотнюк – молдовський олігарх, якого звинувачували в тіньовому впливі на молдовську владу.

Європейська правда

Країни Балтії викликали послів Китаю після заяви про суверенітет пострадянських країн

23.04.2023

Латвія, Литва та Естонія викликали до міністерств закордонних справ представників Китаю у Ризі, Вільнюсі та Таллінні після висловлювання китайського дипломата про суверенітет пострадянських країн.

Міністр закордонних справ Литви Габріелюс Ландсбергіс сказав, що слова китайського посла демонструють, чому європейські країни мало вірять у здатність Пекіна відігравати конструктивну роль у досягненні миру.

«Якщо хтось досі дивується, чому країни Балтії не довіряють Китаю «посередництво миру в Україні», то ось посол Китаю стверджує, що Крим є російським, а кордони наших країн не мають правових підстав», – написав він у Twitter. За його словами, у понеділок викликали посла Китаю в Литві для надання пояснень. Глава МЗС Латвії Едгарс Рінкевичс зазначив, що заява посла Китаю у Франції є абсолютно неприйнятною.

«Ми очікуємо від китайської сторони пояснень і повного спростування цієї заяви», – написав він у твіттері.

Радіо Свобода

За чотири дні до вибухів на «Північному потоці» у районі газопроводу було російське судно – ЗМІ

28.04.2023

Міністерство оборони Данії підтвердило, що має в своєму розпорядженні десятки фотографій російського судна SS-750, зроблених у Балтійському морі у вересні минулого року, за кілька днів до вибухів на підводних газопроводах «Північний потік», повідомило данське видання Information.

Російське судно було помічене 22 вересня данським патрульним кораблем на схід від острова Борнхольм. Міноборони Данії офіційно підтвердило, що тоді з борту данського корабля було зроблено 26 фото російського судна. Через чотири дні стався підрив трьох із чотирьох гілок газопроводів «Північний потік» і «Північний потік-2», прокладених дном Балтійського моря, неподалік того місця, де було помічене російське судно.

Раніше вже повідомляли про те, що Міноборони Данії має 112 зображень російських суден у цьому районі. Оборонне відомство вперше підтвердило, що йдеться, зокрема, про судно SS-750. Воно призначене для операцій під водою, і на його борту є міні-субмарина.

Радіо Свобода

Швеція висилає п'ятьох російських дипломатів

25.04.2023

Швеція висилає п'ятьох російських дипломатів, заявив міністр закордонних справ країни Тобіас Білльстрем в інтерв'ю SVT Nyheter.

За його словами, МЗС Швеції повідомило про це послу Росії в Стокгольмі Віктору Татаринцеву 25 квітня. Російським дипломатам запропонували залишити Швецію, оскільки їхня діяльність несумісна з Віденською конвенцією про дипломатичні відносини.

Посол Росії Віктор Татаринцев відмовився від коментарів. Востаннє Швеція висилала російських дипломатів у квітні 2022 року, коли багато країн Європи на тлі війни в Україні стали висилати співробітників російських посольств та консульств. Тоді зі Швеції виїхали три дипломати, підозрювані в роботі на російську розвідку.

Майже два тижні тому, 13 квітня, Норвегія оголосила, що вишле 15 російських дипломатів.

Радіо Свобода

ЄС направить місію до Молдови для боротьби з гібридними загрозами РФ

24.05.2023

Рада Євросоюзу встановила у Молдові партнерську місію ЄС (EUPM Moldova). Рішення ухвалене на тлі спроб Росії гібридними діями дестабілізувати Кишинів, йдеться в заяві голови європейського зовнішньополітичного відомства Жозепа Борреля.

«Сьогодні ми посилюємо підтримку ЄС Молдові у захисті її безпеки, територіальної цілісності та суверенітету. Розгортання цієї нової місії є ще однією важливою політичною ознакою підтримки ЄС у нинішніх складних обставинах», – зазначив дипломат.

Місія складатиметься із цивільних фахівців. Вони працюватимуть на молдовській території протягом двох років. Метою місії, згідно із заявою, буде підвищення стійкості сектору безпеки країни, а також протидія спробам маніпулювати інформацією.

Радіо Свобода

АНАЛІЗ ТЕМИ ТИЖНЯ: Український наступ може завершитись пірровою перемогою на фоні франко-китайських домовленостей

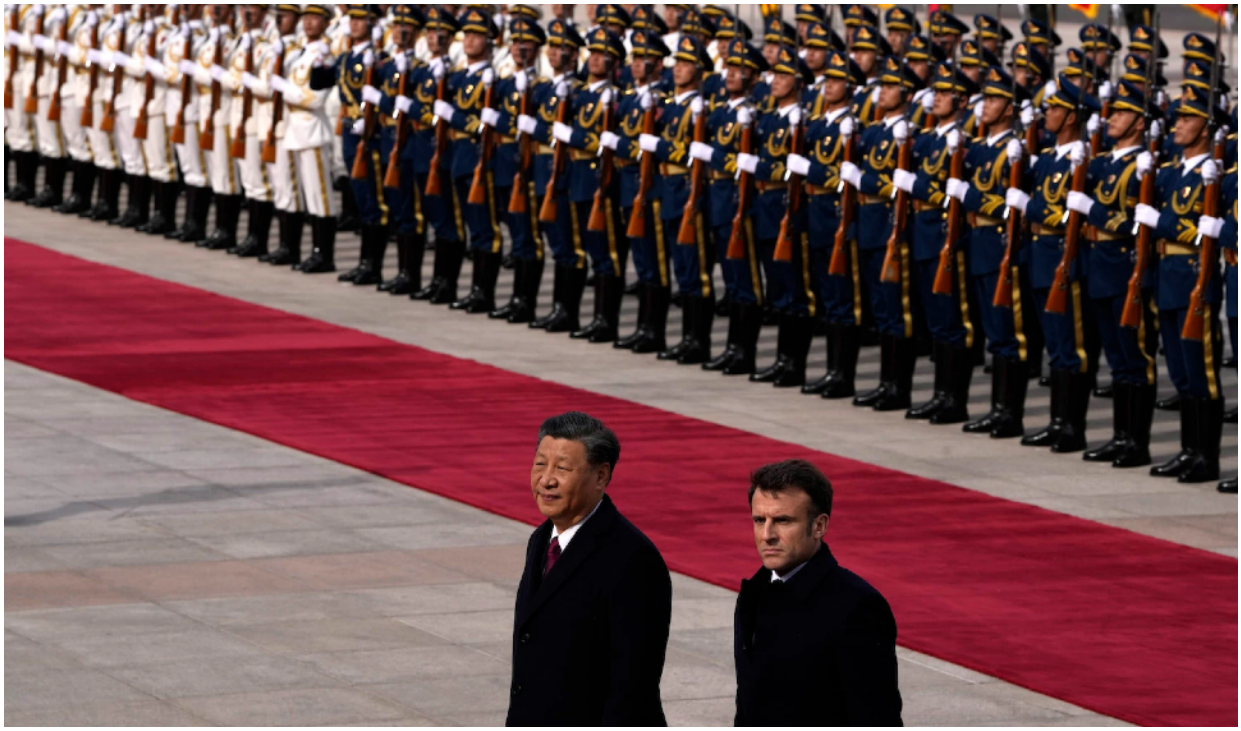

Фото: Еммануель Макрон та Сі Цзіньпін
Джерело: Foreign Policy

На тлі підготовки ЗСУ до проведення контр-наступальної операції, посилюється риторика щодо необхідності проведення перемовин між Україною та Росією. Президент України Володимир Зеленський минулого року вже запропонував Формулу миру, мирний план, що складається з 10 кроків і виконання яких має призвести до встановлення всеохоплюючого, справедливого та сталого миру в Україні. Низка країн вже висловили свою підтримку цієї ініціативи. Однак, досі з'являються альтернативні пропозиції, що суттєво відрізняються від принципів, що були закладені в українську ініціативу і які були підтримані у лютневій резолюції ГА ООН «Принципи Статуту ООН, що лежать в основі всеохоплюючого, справедливого та сталого миру в Україні». Цю резолюцію підтримала 141 країна.

В останні місяці активізувався президент Бразилії Лула да Сілва. Лідер Бразилії, що сповідує ліві погляди критикує США та ЄС за військову допомогу Україні та називає це «підживленням війни». У лютому Лула відмовив канцлеру Олафу Шольцу у продажі набоїв для ЗСУ «Гепард». У своєму інтерв'ю для іспанської El Pais Лула да Сілва, навіть, похизувався, що не продав «ракети для німецьких танків», що могли бути використані проти росії та зробити Бразилію стороною конфлікту, уникнувши уточнень, що йшлося не про ракети, а снаряди для захисту від російських повітряних атак.

Лула да Сілва активно просуває ідею створення «***політичної Групи 20***», що складалася б з країн, які «**не є стороною конфлікту**». Серед них називаються незахідні держави: Мексика, ОАЕ, Нігерія, Індонезія Індія та, найчастіше, КНР. Саме Китай знаходиться у центрі ініціативи Лули да Сілва, адже він розглядає азійську державу як альтернативний Сполученим Штатам центр сили, що має об'єднати навколо себе держави, які не підтримали Україну та хотіли б змінити існуючий світоустрій. Свою ініціативу президент Бразилії вже обговорив з лідерами КНР, ОАЕ, низки латиноамериканських держав та планує у найближчому майбутньому обговорити це питання з президентом Франції Еммануелем Макроном. За словами Лули да Сілва, Еммануель Макрон «хоче миру».

Враховуючи категоричне ставлення латиноамериканського лідера до країн ЄС та США, таку оцінка поглядів президента Франції важко назвати позитивною. ***Еммануель Макрон відзначився неоднозначними заявами щодо протистояння США та КНР, дистанціюючись від північноамериканського союзника та вказавши, що Європа має уникнути втягнення у конфлікт США та Китаю через Тайвань***. Цілком ймовірно, що президент Бразилії розраховує на підтримку Макрона у своїх спробах всадити Україну та Росію за стіл перемовин. Для Бразилії відновлення територіальної цілісності України не є пріоритетом. У своїх інтерв'ю Лула да Сілва допустив можливість поступок України щодо Криму, а також повторює російські наративи щодо причетності розширення НАТО до рішення путіна напасти на Україну. Основною метою Лули є завершити війну на будь-яких умовах, якщо буде потрібно – за рахунок українських територій. Більш глобальна мета – змінити існуючий світоустрій і в цьому питанні Лула орієнтує Бразилію на Китай.

КНР в офіційній комунікації нібито підтримує суверенітет та територіальну цілісність «усіх країн». Однак, інтерв'ю посла КНР у Франції говорить про позицію азійської держави краще за постійно повторювані наративи китайських високопосадовців. У своєму інтерв'ю посол Лу Шає заявив, що «країни колишнього Радянського Союзу» не мають ефективного статусу згідно з міжнародним правом. Тобто, з точки зору дипломата (а посол висловлює офіційну позицію своєї країни) *росія має легітимні претензії на територію країн колишнього СРСР.* Це чудова демонстрація світосприйняття КПК, що полягає у переконанні примату інтересів великих держав над іншими країнами.

В умовах, коли більшість незахідних держав заплющили очі на російську агресію, намагаються зберегти та розвивати відносини з рф та путінським режимом, для України вкрай важливою залишається єдність країн-партнерів, США, ЄС та азійських демократій. З плином війни економічна ситуація у світі залишається складною та гальмує загальний розвиток. Це, своєю чергою, **створює побоювання, що держави-партнери можуть спробувати завершити російську війну за рахунок українських територій. У короткостроковій перспективі це могло б покращити економічний розвиток, а чинні уряди мали б більше шансів на переобрання у контексті внутрішньополітичної конкуренції.**

Втім, у середньостроковій перспективі це мало б жахливі наслідки. Перш за все, росія отримала б українські території силовим шляхом. Для інших авторитарних лідерів це сигнал, що таким шляхом можна досягти власних геополітичних інтересів. У першу чергу це стосується КНР. Китай, на додаток, зберіг би послаблену росію в якості надійного партнера. Однак, росія була б послабленою на стільки, що мала б можливість зберігати загрозу для європейської безпеки та України. США та партнери, таким чином, не досягли б перемоги в Україні та вкотре за останні роки зазнали б геополітичної поразки. Україна, своєю чергою, не буде відновлена, оскільки загроза поновлення бойових дій збережеться, що відлякуватиме інвесторів. Таким чином, ***рф фактично вийшла б переможцем у випадку заморожування війни: держава окупувала нові території, а також стратегічно послабила Україну.*** Що не менш важливо, заморожування війни означало б призупинення допомоги Україні на тому рівні, що наразі існує. Якщо зараз країни-партнери обговорюють навчання українських пілотів на F-16, а група американських конгресменів та сенаторів лобіюють рішення про передачу цих винищувачів Україні, то в умовах відчуття зменшення загрози з боку рф, Україна не отримає ані винищувачів, ані іншої техніки, здатної в достатній мірі зміцнити оборонний потенціал ЗСУ на противагу росії.

Таке сприйняття загроз поділяють східноєвропейські країни. Однак, позиція Еммануеля Макрона створює побоювання, що консенсус серед партнерів України може похитнутись. Цілком можливо, що у випадку відсутності вагомих перемог української армії до кінця року, Макрон буде одним з тих, хто спонукатиме Україну до поступок. ***Президент Франції виявився слабкою ланкою у єдності Заходу.*** Після візиту до КНР, Еммануель Макрон запропонував Європі зменшити свою залежність від екстериторіальності американського долара, а в одному з пунктів спільної французько-китайської декларації містився наратив щодо «багатополярного світу». Цю тезу активно просуває російська та китайська дипломатія. Війна росії проти України вже вплинула на існуючий глобальний устрій і в умовах прагнення Франції до стратегічної автономії, євроатлантична єдність стикається з серйозною загрозою.

Особливе значення єдність союзників по НАТО та партнерів Північноатлантичного альянсу має у контексті протистояння авторитарним державам. **Адже країни-ревізіоністи, або ті, хто хоче змінити існуючий світоустрій, поступово об'єднуються і основним майданчиком цього об'єднання може стати БРІКС.** За інформацією американського видання «Блумберг», напередодні щорічного саміту, що відбудеться в Південній Африці, дев'ятнадцять країн висловили зацікавленість у приєднанні до групи країн БРІКС. Саудівська Аравія та Іран офіційно зробили запит на приєднання. Інші країни, які висловили зацікавленість у приєднанні, включають Аргентину, Об'єднані Арабські Емірати, Алжир, Єгипет, Бахрейн та Індонезію, а також дві країни зі Східної Африки та одну із Західної Африки.[1]

Об'єднання держав, що розвиваються навколо КНР може кинути виклик лідерству США у світі. Фактично, наратив щодо формування багатополярного світу

[1] BRICS Draws Membership Bids From 19 Nations Before Summit, 24.04.2023, URL: https://www.bloomberg.com/news/articles/2023-04-24/brics-draws-membership-requests-from-19-nations-before-summit?leadSource=uverify%20wall

існує вже десятиліттями, однак, у кількісному вимірі, лідерство Сполучених Штатів виглядало безсумнівним. США мають найбільшу мережу альянсів у світі. Найбільшу економіку. Держава залишається світовим лідером інновацій та має найбільший військовий бюджет. Однак, після поразки в Афганістані та триваючої російсько-української війни, об'єднання країн, що розвиваються, може створити виклик, якого не було раніше. У контексті цього процесу видається очевидною помилка адміністрація Байдена щодо штучних обмежень у питанні військової допомоги Україні. **Якби Україна раніше отримала всі необхідні засоби для перемоги над країною-окупантом, США завдяки українській армії здобули б геополітичну перемогу, підтвердили б своє лідерство, та зміцнили європейську безпеку**. Немає гарантій, що у такому випадку поточні процеси, які грають на руку КНР, не відбувалися б. Втім, позиції США та ліберальних демократій на міжнародній арені виглядали б значно міцнішими.

На тлі контр-наступальної операції, що готують Сили оборони України, країнам-партнерам варто врахувати процеси, що тривають протягом російсько-української війни. Від її результатів позиції США та Союзників можуть покращитись, або навпаки, погіршитися відносно КНР. Короткострокові вигоди та бажання відігравати більшу роль на міжнародній арені, можуть спонукати лідерів деяких держав до тиску на Україну з метою завершення війни за рахунок українських територій та шляхом встановлення режиму припинення вогню. Наприклад, після виходу української армії на кордони станом на 23 лютого 2022 року, Україна може зустрітися з тиском з боку країн-партнерів щодо перемовин з рф. Втім, такі дії матимуть середньострокові наслідки як для України, так і для європейської безпекової архітектури, а також для безпеки країн Азії.

Китай спостерігає за перебігом російсько-української війни і будь-яке завершення війни, за якого росія отримує результат, що можна назвати позитивним, спонукатиме КНР до силового захоплення Тайваню. Наразі НВАК активно проводить операції що спрямовані на відпрацювання блокади острова. Якнайшвидше завершення війни в Україні дозволить ліберальним демократіям сфокусуватися на Азійсько-Тихоокеанському регіоні, при цьому інтеграція України у європейську безпекову архітектуру лише посилюватиме їхні спроможності. **У випадку затягування війни, або поступок росії, за умов консолідації держав, що розвиваються навколо Китаю, Сполученим Штатам Америки буде важче зберегти глобальне лідерство.**

Україна-Нідерланди

Нідерланди виділяють Україні 100 млн євро на підтримку фермерів і підготовку до зими

16.04.2023

Через механізм Світового банку Нідерланди виділяють 100 мільйонів євро на гарантії для фінансування сільськогосподарського бізнесу в Україні, а також на генератори, щоб допомогти країні пережити майбутню зиму.

Як повідомляє "Європейська правда" з посиланням на ANP, таке на весняних зборах Світового банку у Вашингтоні оголосила міністерка зовнішньої торгівлі та розвитку Нідерландів Ліше Шрайнемахер.

За її словами, допомога у 100 мільйонів євро – це перше конкретне виконання 2,5 мільярдів євро, які Нідерланди пообіцяли Україні на початку цього року на підтримку відновлення й переважна частина якої буде витрачена на військову підтримку.

"40 мільйонів євро будуть використані спеціально для сільськогосподарських компаній, щоб вони все ще могли купувати зерно в цьому сезоні або замінити сільськогосподарське обладнання, яке було знищене", – зазначила Шрайнемахер.

Європейська правда

Україна-Словаччина

Україна відновила експорт електроенергії до Словаччини

17.04.2023

З понеділка, 17 квітня, Україна здійснює експорт електроенергії до Словаччини завдяки резерву потужності в енергосистемі.

Про це повідомляє пресслужба НЕК "Укренерго" в Telegram. Зазначається, що відсьогодні розпочався експорт електроенергії у Словаччину (200 МВт щогодини).

Також триває експорт у Польщу (75 МВт щогодини) та Молдову (99-134 МВт у різні години).

Крім того, зі Словаччини продовжується незначний імпорт (2-4 МВт у різні години).

Європейська правда

Україна-КНР

Китай відправить свого представника в Україну після першої від 24 лютого розмови Сі й Зеленського

26.04.2023

Китай відправить в Україну спеціального представника і проведе переговори з усіма сторонами щодо «врегулювання української кризи», йдеться в заяві китайського уряду,

поширеній державним мовником CCTV після телефонної розмови президентів КНР і України.

«Китай відправить спеціального представника китайського уряду з питань Євразії в Україну й інші країни для проведення поглибленого спілкування з усіма сторонами щодо політичного врегулювання української кризи», – йдеться в повідомленні.

Радіо Свобода

Україна-Бразилія

Андрій Мельник взяв участь у онлайн-заході, присвяченому першим 100 дням перебування Лули да Сілви на посаді Президента Бразилії

29.04.2023

28 квітня заступник міністра Андрій Мельник взяв участь в онлайн-дискусії «100 днів Президентства Лули: перспективи для Бразилії та України».

У заході, організованому Радою зовнішньої політики «Українська призма» та міжнародним фондом «Відродження», взяли участь політологи, експерти з питань зовнішньої політики, а також представники неурядових організацій та ЗМІ України та Бразилії.

У своєму виступі Андрій Мельник ознайомив присутніх з новими підходами української зовнішньої політики до розбудови співпраці нашої держави з країнами Латинській Америки та Карибського басейну, у контексті доручення Президента України Володимира Зеленського щодо всебічного розвитку та поглиблення відносин з цим стратегічно важливим регіоном.

Заступник глави МЗС України детально зупинився на важливості перезавантаження відносин з найбільшою державою цього регіону – Бразилією, окресливши основні можливості та виклики, які відкриваються для нашої держави після приходу до влади Президента Луїза Інасіо Лули да Сілви.

Андрій Мельник наголосив на готовності України до відвертого діалогу з новим бразильським керівництвом задля спільного пошуку шляхів припинення російської агресії на основі принципів відновлення територіальної цілісності та суверенітету України.

МЗС України

Україна-США

США призначать прокурора та юрисконсульта для розслідування воєнних злочинів в Україні

17.04.2023

Генеральний прокурор США Меррік Гарленд у понеділок анонсував призначення прокурора до міжнародного центру розслідування агресії Росії та юридичного радника в посольство в Україні для допомоги українській владі.

Про це він заявив за підсумками переговорів з генеральним прокурором України Андрієм Костіним, передає "Європейська правда". Гарленд нагадав, що в березні під час візиту до Львова він оголосив про долучення до Спільної слідчої групи (JIT), яка розслідує воєнні злочини Росії в Україні.

"Як ми обговорили сьогодні, для подальшого зміцнення цього партнерства Міністерство юстиції (США – ред.) відрядить досвідченого прокурора до Міжнародного центру з розслідування злочинів агресії проти України", – оголосив він.

За словами генпрокурора США, прокурор фізично перебуватиме в Гаазі в Агентстві Європейського Союзу з питань співробітництва у сфері кримінального правосуддя (Євроюсті) "й матиме доступ до значних ресурсів Міністерства, які ми залучили у відповідь на цю кризу (війну в Україні – ред.)".

Крім того, Гарленд анонсував відрядження до посольства США в Україні постійного юридичного радника, який працюватиме з українськими партнерами "над низкою складних питань у сфері юстиції".

Європейська правда

Зеленський поговорив зі спікером Конгресу США

18.04.2023

Президент Володимир Зеленський у вівторок провів телефонну розмову зі спікером Палати представників Конгресу США Кевіном Маккарті.

Про це, як пише "Європейська правда", Зеленський повідомив у соцмережах.

За словами президента, він подякував Маккарті за двопартійну підтримку України з боку Конгресу США, а також розповів про перебіг бойових дій і нагальні оборонні потреби України в бронетехніці, далекобійній артилерії, протиповітряній обороні та авіації.

"Запевнив, що Україна готова звітувати про кожен долар американської допомоги", – підкреслюється в повідомленні. Крім того, президент і спікер Палати представників США обговорили необхідність посилення санкційного тиску на Росію і зниження цінової стелі на російські нафту та газ.

Насамкінець Зеленський запросив Маккарті відвідати Україну.

Європейська правда

Джерело: Армія FM

Зміни на фронті

Російські війська втрачають спроможності продовжувати наступальні дії та все більше переходять від наступу до позиційної оборони.

Наступ, розпочатий росією взимку було провалено, адже мета з захоплення усієї Донецької та Луганської області не досягнута. Тепер ***країна-агресор спробує закріпитися на окупованій території і найкращим сценарієм для рф було б встановлення режиму припинення вогню***.

На Куп'янському напрямку ворог наступальних дій не проводив.

На Бахмутському напрямку ворог продовжує вести наступальні дії. Тривають бої за місто Бахмут. До того ж, росія веде безуспішні наступальні дії в напрямку населених пунктів Григорівка, Іванівське та Нью-Йорк.

На Авдіївському напрямку противник вів наступальні дії в районі Авдіївки, успіху не досяг.

На Мар'їнському напрямку рф продовжує атакувати позиції Сил оборони. Тривають бої за Мар'їнку. Окупаційні війська захопили більшу частину зруйнованого населеного пункту.

На Запорізькому та Херсонському напрямках російські війська обороняються. Збройні Сили України, ймовірно, почали проводити розвідку боєм з метою виявлення слабких точок у обороні супротивника. На тлі можливого наступу ЗСУ, окупаційна влада почала евакуацію колаборантів і їхніх сімей та окупаційних адміністрацій вглиб захопленої території.

Військова допомога

У другій половині квітня стало відомо про передачу Україні наступного озроєння:

Італія:
- M109L (Кількість невідома)
Словаччина:
- Завершена передача 13 МиГ-29
ФРН:
- ЗРК Patriot
- ЗРК IRIS-T
- ППО Skynex
Нідерланди:
- ЗРК Patriot
Естонія:
- артилерійські боєприпаси калібру 155 мм
Швеція:
- РЛС Giraffe 75
Канада:
- 40 снайперських гвинтівок
- 16 радіостанцій для танків Leopard
Іспанія:
- 6 Leopard 2A4
Португалія:
- БТР M113 (5 од.)
Словенія:
- 20 бронетранспортерів Valuk
Пакистан:
- ПЗРК Anza Mark-II
Литва:
- Land Rover Defender (6 од.)
Чехія:
- РСЗВ BM-21MT (Кількість невідома)
Хорватія:
- РСЗВ RAK-SA-12
США:
- Авіаційні ракети Zuni

Також, Україна отримала БТР TAB-71M, однак кількість та країна, що передала цю техніку не уточнюються. Ймовірно, Україна отримала ці БТР від Румунії. Під час зустрічі у форматі «Рамштайн» 21 квітня стало відомо, що Берлін, Київ та Варшава створять у Польщі Центр технічного обслуговування танків Leopard 2 армії України. На порядку денному нового засідання "Рамштайну" також обговорювалися питання про посилення системи протиповітряної оборони України, а також передачі винищувачів.
Джерело:Mil.ua

Головування РФ в Раді безпеки як діагноз недієздатності та неспроможності ООН.

У квітні завершилося ганебне головування росії у Раді Безпеки ООН. Перед завершенням свого головування країна-агресор провела засідання під назвою «*Підтримання міжнародного миру і безпеки*». Для виступу в США прилетів міністр Сергій Лавров, якому дозволили в'їзд для участі у заході, однак, з певними обмеженнями. ***По-перше,*** російська делегація отримала право на в'їзд без російських пропагандистів. ***По-друге,*** представник країни-агресора, не мав права відходити від штаб-квартири ООН далі, ніж на 40 км. Таке правило діяло для радянських дипломатів у часи «холодної війни». Факт повернення подібних обмежень свідчить не тільки про погіршення відносин США і країн-партнерів з росією, але й про зменшення міжнародного авторитету останньої. На засіданні тільки 4 країни (ОАЕ, Габон, Гана та Куба) були представлені на рівні міністрів. Решта делегацій понизила рівень представництва до постійних представників або заступників.

Промова Лаврова в ООН стала концентрацією російської пропаганди. Зокрема міністр країни-агресора згадав і про «Київський нацистський режим», «незаконний державний переворот 2014 року» і про нібито загрозу росії з боку НАТО, намагаючись перекласти відповідальність з російської федерації за повномасштабне вторгнення в Україну. Не зважаючи на ці спроби, загальний тон засідання був спрямований проти агресивних дій рф та заяв Лаврова. «Наш лицемірний організатор сьогодні, Росія, вторглася в сусідню Україну і вдарила в саму суть Статуту ООН», — сказала представниця США, посол Лінда Томас-Грінфілд. «Ця незаконна, неспровокована і непотрібна війна прямо суперечить нашому найсвятішому принципу: агресивна війна і територіальне захоплення ніколи, ніколи не є прийнятними, сьогодні це Україна, але завтра це може бути інша країна, інша маленька нація, яку захопив її більший сусід»[1], — додала вона. Постійна представниця США в ООН також запросила на засідання родину Пола Вілана, американського громадянина та колишнього морського піхотинця, якого 4 роки тому затримали за фальшивими звинуваченнями у шпигунстві й не відпускають досі.[2] Під час промови вона закликала подивитися міністра у вічі сестрі незаконно утримуваного американця, яка у цей момент піднялася та спрямувала свій погляд на Лаврова.

Навіть генсек ООН Антоніу Гуттеріш цього разу не намагався зайняти позиції нейтральності та засудив російську агресію. 27 послів Європейського Союзу, своєю

---

[1] Russia's Lavrov receives blistering criticism for the Kremlin's war in Ukraine at UN, 24.04.2023, URL: https://www.cnbc.com/2023/04/24/lavrov-receives-criticism-for-war-in-ukraine-at-un.html

[2] Лаврова принизили на засіданні Радбезу ООН - він не міг залишити залу, 25.04.2023, URL: https://www.unian.ua/politics/lavrova-prinizili-na-zasidanni-radbezu-oon-video-12232590.html

чергою, перед засіданням також виступили зі спільною заявою, у якій засудили дії Росії в Україні.

Засідання підкреслило зменшення російського авторитету на міжнародній арені. Чинне керівництво країни-агресора вже не сприймається серед країн євроатлантичного простору як влада, з якою можна мати справу. В Азії, Африці та Латинській Америці, однак, рф зберігає певні позиції та намагається підтримувати і надалі розвивати відносини з іншими державами. На міжнародній арені росія намагається від імені країн Глобального Півдня критикувати «Захід», що цього разу Лавров знову і спробував зробити. Однак, в умовах послаблення росії, альтернативною США потугою може бути КНР і аж ніяк ні рф. Та навіть серед держав Глобального Півдня все більше розуміють злочинність чинного російського режиму. Це усвідомлення посилюється пропорційно збільшенню поразок росії в Україні та послабленню рф і путінського режиму.

Втім, **сама присутність росії в Організації Об'єднаних Націй, а тим паче – Раді Безпеки, має бути переглянута**. Всупереч Статуту ООН рф веде загарбницьку війну проти сусідньої держави. Усі принципи організації були знехтувані країною-агресором, але досі російські дипломати мають змогу використовувати цей міжнародний майданчик для просування власних наративів. ***Будь-які конструктивні рішення щодо України в ООН фактично неможливі через російське право вето. Організація, яка була створена для того щоб запобігати війнам не здатна виконувати свій обов'язок і для повернення довіри, а також спроможності впливати на розв'язання міжнародних конфліктів, росія має бути виключена з Ради Безпеки.***